

BEZOEKADRES

Koningskade 40
2596 AA Den Haag
070 351 97 51
Nederland

POSTADRES

Postbus 93218
2509 AE Den Haag
Nederland

De leden-waterschappen
t.a.v. de voorzitters, de leden van de CBCF
en de secretarissen-directeuren

datum
14 juli 2021

ons kenmerk
114086/EG

contactpersoon
Wijnand Dekking

betreft
stand van zaken aanpassing be-
lastingstelsel waterschappen

uw kenmerk
-

e-mail
wdekking@uvw.nl

doorkiesnummer
070-351 98 59

Geachte leden,

In deze brief informeer ik u over de actuele stand van zaken van het aanpassen van het belastingstelsel van de waterschappen. Zoals u bekend is het kader hiervoor de besluitvorming in de Ledenvergadering van december 2020 en had deze besluitvorming betrekking op drie onderwerpen:

1. voorstellen die enkele urgente knelpunten oplossen en voorstellen, meekoppelkansen genoemd, die tot een verdere verbetering van het stelsel leiden;
2. mogelijkheden om te komen tot een wendbaarder belastingstelsel, dat makkelijker mee kan ademen met ontwikkelingen in de opgaven en omgeving van de waterschappen;
3. toekomstbestendiger maken van de gehele bekostiging van het Nederlandse waterbeheer.

De minister van IenW is dezelfde dag per brief over de besluitvorming geïnformeerd. Sindsdien is de Unie actief om er in diverse trajecten samen met het ministerie van IenW voor te zorgen dat de besluiten in de praktijk worden gebracht.

1. WETGEVINGSTRAJECT VOORSTELLEN VOOR KNELPUNTEN EN MEEKOPPELKANSSEN

Voor het kunnen toepassen door de waterschappen van de voorstellen met betrekking tot de knelpunten en de meekoppelkansen is een wijziging van de Waterschapwet nodig. Na het toezenden van de brief aan de minister werd bekend dat VNO-NCW bedenkingen heeft bij één van de voorstellen, de tariefdifferentiatie gebouwd. De Unie is direct in gesprek gegaan met VNO-NCW. In een bestuurlijk overleg op 24 februari jl. tussen de minister, de voorzitter van MKB Nederland, op dit dossier optredend mede namens VNO-NCW, en de voorzitter van de Unie is de balans opgemaakt van de gesprekken tot dat moment. In het overleg heeft de minister besloten het pakket met voorstellen van de waterschappen naar de Tweede Kamer te sturen en dat de voorbereiding van wetgeving kan gaan starten. In het overleg werd namelijk bevestigd dat de overige voorstellen van de waterschappen wel op draagvlak van VNO-NCW kunnen rekenen. Verder is besloten dat het overleg tussen Unie en VNO-NCW over (het uitgangspunt van) de tariefdifferentiatie gebouwd zal worden vervolgd.

Inmiddels heeft de Unie meerdere malen met VNO-NCW gesproken met als doel om alsnog steun te krijgen voor het uitgangspunt dat achter het voorstel van de tariefdifferentiatie lag. Dit uitgangspunt houdt in dat er voor de waterschappen een mogelijkheid ontstaat om tot gelijkmatiger lastenontwikkeling binnen

de watersysteemheffing gebouwd te komen. Op 9 juli jl. is in een bestuurlijk overleg in dezelfde samenstelling als op 24 februari op de gehouden gesprekken teruggekeken. VNO-NCW heeft hierin aangegeven dat haar grootste zorg is dat de lastenverzwaring voor bedrijven groter zal zijn dan die voor huishoudens. Afgesproken is dat het overleg tussen Unie en VNO-NCW doorgaat, zodat de vragen die VNO-NCW in dit kader heeft worden beantwoord. Eind augustus zal er samen met de minister weer op bestuurlijk niveau worden gesproken.

Parallel aan de gesprekken met VNO-NCW overleggen het ministerie van IenW en de Unie veelvuldig over de wettelijke verankering van de voorstellen. De planning van dit traject geeft aan dat er aan het eind van dit jaar een eerste opzet van een wetsvoorstel zal liggen. Dit betekent ook dat het verder brengen hiervan naar alle waarschijnlijkheid aan de volgende minister van IenW zal zijn. Volgens de huidige inschattingen zouden de eerste aanslagen op grond van het nieuwe stelsel in 2025 kunnen worden opgelegd.

2. FISCAAL-JURIDISCH ONDERZOEK NAAR FLEXIBELER STELSEL

Het huidige belastingstelsel van de waterschappen stamt uit 2007 en is sindsdien nagenoeg niet aangepast. Wijzigingen in het belastingstelsel zijn ingewikkeld en duren lang. Zoals het voorgaande deel van deze brief aangeeft, kan het wel vier tot vijf jaar duren voor een wens tot aanpassing in een daadwerkelijke wijziging in de belastingheffing resulteert. De waterschappen hebben aangegeven dat de wensen en eisen uit hun omgeving zich steeds sneller ontwikkelen - denk hierbij aan eisen en wensen op het terrein van duurzaamheid en klimaat - en dat het belastingstelsel hier sneller en flexibeler dan nu het geval is op zou moeten kunnen inspelen. Vandaar dat de waterschappen in de Ledenvergadering van december 2020 de vraag aan de minister van IenW hebben geformuleerd om samen te verkennen wat de mogelijkheden zijn om te komen tot een wendbaarder stelsel.

De minister gaat hier graag op in. Op basis van een gezamenlijke opdrachtformulering van Unie en ministerie rondt het bureau Pels Rijcken op het moment van schrijven een onderzoek af dat inzicht moet geven in de mogelijkheden en (juridische) kaders waarbinnen het stelsel wendbaarder kan worden gemaakt. In het onderzoeksrapport zal ook worden ingegaan op de ideeën die binnen de 'Stuurgroep Aanpassing Belastingstelsel' zijn gewisseld over het flexibeler dan nu kunnen omgaan met de kostentoedeling. In september/oktober a.s. zal de Unie een ambtelijke en een bestuurlijke bijeenkomst organiseren waarin de onderzoeksresultaten met de waterschappen zullen worden besproken. Daarbij zal ook worden ingegaan op de stand van zaken van dat moment van het verankeren van de voorstellen voor het oplossen van de urgente knelpunten en voor de meekoppelkansen die hiervoor onder 1 aan de orde zijn geweest.

3. VERVOLGTRAJECT TOEKOMSTBESTENDIGE BEKOSTIGING WATERBEHEER

Tijdens het traject van de 'Stuurgroep Aanpassing Belastingstelsel' in 2020 hebben zowel de waterschappen als diverse betrokken stakeholders aangegeven dat er wat betreft de bekostiging van het Nederlandse waterbeheer meer wensen tot aanpassing zijn dan alleen het oplossen van de urgente knelpunten en het verankeren van meekoppelkansen in het belastingstelsel van de waterschappen. Bij diverse waterschappen waren deze wensen overigens ook al eerder naar voren gebracht. Door de waterschappen en de stakeholders zijn concrete onderwerpen benoemd waarvoor zij in ieder geval graag vervolgstappen gezet zien. In de aanbiedingsbrief aan de minister van 11 december 2020 heeft de Unie deze onderwerpen concreet benoemd en de minister gevraagd samen volgende stappen te gaan zetten in het toekomstbestendiger maken van de bekostiging van het waterbeheer, waarbij deze onderwerpen een plaats moeten krijgen. Ook op deze uitnodiging gaat de minister graag in, mede omdat zij vanuit de Tweede Kamer is gevraagd om een nadere uitwerking van onder andere de grondwaterheffing, de Belasting Op Leidingwater (BOL) en het meer op basis van het waterverbruik heffen van de zuiverings- en verontreinigingsheffing. De onderwerpen die door waterschappen en hun stakeholders zijn benoemd kunnen niet los van deze onderwerpen worden gezien en daarom beslaat het gezamenlijke vervolgtraject een breder terrein dan het belastingstelsel van de waterschappen.

Het traject is door de Unie en het ministerie gestart met een gezamenlijke verkenning naar de manier waarop de genoemde onderwerpen het beste in samenhang kunnen worden aangepakt. Voor deze

verkenning is bureau Wing in de arm genomen. Vanwege het brede en meer fundamentele karakter heeft dit bureau een aantal mensen van binnen en buiten de waterschappen gesproken. Ook deze verkenning wordt op dit moment afgerond. In de bijeenkomsten in september/oktober a.s. die onder 2 zijn genoemd zal met de waterschappen worden besproken hoe op basis van de verkenning vervolgstappen kunnen worden gezet.

Ik hoop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vragen en/of opmerkingen kunt u contact opnemen met Wijnand Dekking van het Uniebureau. Zijn contactgegevens zijn in het briefhoofd opgenomen.

Hoogachtend,

Meindert Smallenbroek
Algemeen directeur